

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 7
2023

**Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет**

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 7

Рівне, 2023

2. Кульчицька, О. І. Знаходимо обдарованих серед дошкільнят. *Обдарована дитина*. 2007. № 1. С. 45-49.

3. Тимченко А.А. Проблема дитячої обдарованості в сучасній педагогіці: технологічний підхід. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського*. 2011. №33. С. 94-96.

УДК 316.65-053.67

ВПЛИВ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Корчака Фарід, здобувач ОС «магістр» 1 курс РДГУ
спеціальності 053 «Психологія»

Корчакова Наталія, доктор психологічних наук, професор

Постановка проблеми. Національна ідентичність – унікальний конструкт індивідуальної психіки, який визначає позиції особистості щодо своєї національної приналежності та ставлення до всіх процесів, що відбуваються у національній спільноті. Головною ознакою національної ідентичності, є національна свідомість. Структура національної ідентичності складається з когнітивного, конативного та афективного компонентів, що в сукупності виконують наступні функції: пізнавальну, комунікативну, емоційну, компенсаторну, ідеологічну, інструментальну.

Мета повідомлення полягає у розкритті ідеї трансформування національної ідентичності української молоді в умовах війни.

Питання розвитку національної української ідентичності аналізуються у роботах О. Скар [2], Д. Сладкий [3], Л. Співак, Д. Піонтковської [4]. Зокрема у роботі О. Скар виокремлено конструкти, які обумовлюють національне самовизначення сучасних студентів [2]. До таких конструктів віднесено три основні показники: етнокультурну приналежність; позитивні установки до своєї нації; громадянську й особистісну суб'єктність. Перший із цих показників характеризує позитивне ставлення до національних традицій, звичаїв та культури, спадкоємність, знання державної мови і спілкування нею, проживання на території своєї країни. Другий показник об'єднує установочні конструкти щодо своєї нації – любов до батьківщини, гордість історією країни, її людьми, оптимістичний прогноз майбутнього. Третій показник характеризує дії особистості на благо держави та її громадян, прагнення бути зразковим громадянином, патріотом [2].

Як і інші особистісні утворення, національна ідентичність постійно розвивається. Вона не є вродженою характеристикою. Її формування відбувається у процесі соціально-культурного розвитку особистості, під час засвоєння індивідом своєї національної культури, традицій, звичаїв і цінностей, які притаманні певній нації. Основними чинниками розвитку національної ідентичності є: історична територія; спільна мова і культура; економічний стан держави; релігія і фольклор; історична пам'ять; юридичні документи, які визначають закони, права та обов'язки кожного громадянина.

Найбільш значущі зміни у змісті і структурі конструкту відбуваються у юнацькому віці. Саме у цей період особистість має зрілі погляди на життя і свої позиції у загальних процесах. Становлення та розвиток національної ідентичності полідетермінований процес. Особливу роль у формуванні національної свідомості української молоді відіграла військова агресія, яку переживає зараз Україна. Жорстокість, раптовість, трагічність ситуації, руйнівний характер подій привели до різкого перегляду особистісних позицій щодо своєї національної приналежності, власної ролі у соціальних процесах. Як зазначається у роботі О. Зеленої та І. Мірчук, незважаючи на всю трагічність ситуації і умов сьогодення, війна стала причиною змін у світогляді громадян, зокрема молоді, на користь західноєвропейських цінностей. Фактично, для більшості людей, війна допомогла вибудувати чітку і впевнену проукраїнську громадянську позицію.

Висновок. Військова агресія змусила українців усвідомити цінність ідеї національної свободи. Більшість населення зрозуміло, що безпека нашої Батьківщини, наших родин

залежить від них самих: лише зрозумівши важливість національної ідентифікації, досягнувши значного рівня національної свідомості ми збережемо спадок наших предків (історичну територію, мову, культуру, національну самобутність). А зберігши, необхідно розвивати далі та рухатися вперед. І молодь до цього готова, що виявляється у сьогоденні у підвищенні соціальної активності, підтримці ЗСУ, участі у волонтерській діяльності, вираженій патріотичній поведінці та виявах чіткої громадянської позиції.

Список використаних джерел

1. Зелена О., Мірчук І. (2022) Вплив війни на громадянську позицію та геополітичні настрої студентської молоді в Україні. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2022. Вип. 43, С. 264–274
2. Скар О. М. Дискурс громадянської та національної ідентичності: конструкти самосвідомості молоді. *Проблеми політичної психології*. Вип. 7. 2018. С. 139-149.
3. Сладкий Д. Національна ідентичність як фактор національної та міжнародної безпеки *Політичний менеджмент*. 2008. С. 110-119.
Піонтковська Д. В. Психологічні особливості розвитку національної ідентичності студентської молоді : дис. ... канд. психол. наук. Кам'янець-Подільський, 2017. 195 с.

УДК [159.942:177.82]:159.922.8

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ САМОТНОСТІ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Котляр Олексій, здобувач ОС «магістр»

спеціальності 053 «Психологія», 1 курс РДГУ

Науковий керівник: Петренко О.Б., доктор педагогічних наук, професор

Постановка проблеми. Стан самотності, який переживається в юнацькому віці, негативно впливає на комунікативні здібності особистості.

Мета дослідження – виявити психологічні особливості переживання почуття самотності в юнацькому віці.

Юність – це період в житті людини, який з одного боку ставить остаточну крапку на дитинстві, а з іншого боку стає підготовкою та зрештою початком дорослого життя. В цьому віці, зазвичай, відбувається формування саме тих індивідуальних особливостей, які і будуть визначати та маніфестувати особистість в подальшому житті. Відбуваються процеси усвідомленої сепарації від родини, в якій народилася, зростала та виховувалася людина. Спостерігається сформованість психічних процесів та їх адаптація до нових умов дорослого життя.

За віковим критерієм, юність прийнято вважати період життя людини приблизно з 17 до 23 років. Зазвичай цей період співпадає з закінченням шкільної середньої освіти, власним визначенням та здобуттям фахової освіти, і зрештою, початком трудової діяльності.

Саме в цей час людина входить в період переживання кризи юнацького віку. Згідно тверджень Е.Еріксона, криза юнацького віку трактується як «криза ідентичності». Це період в житті та розвитку людини, коли спостерігається наростання вразливості і одночасно відбувається розвиток потенціалу особистості. Е.Еріксон також стверджував, що головним завданням та найважливішою проблемою юності є формування внутрішнього почуття ідентичності, яке згодом має стати визначальним в процесі вибору напрямку, цілей та змісту майбутнього життя людини [1]. Таким чином, криза юнацького віку виконує роль своєрідного еустресу, завдяки якому власне і відбувається здобуття власної ідентичності.

Криза юнацького віку нагадує кризи 1-го року (мовна регуляція поведінки) і 7-ми років (нормативна) регуляція. У 17 років відбувається ціннісно-сміслова саморегуляція поведінки. У молодій людини спостерігається філософська інтоксикація свідомості, вона виявляється поперженою в сумніви, роздуми, що заважають їй активній діяльній позиції. Р.В. Павелків зазначає, що криза юнацького віку з'являється зі вступом молоді людини до

ЗМІСТ

Артемук О. Вплив стресу на самопочуття людини та її життєдіяльність	3
Баранович І. Вікові особливості прояву страхів у дітей молодшого шкільного віку....	5
Басалига Т. Посттравматичний стресовий розлад у учасників збройних конфліктів...	7
Болюх Н. Вплив емоцій на психічне здоров'я особистості.....	10
Боровець А. Проблема розвитку особистості в молодшому шкільному віці.....	13
Боса-Мірявець М. Психологічна готовність майбутніх педагогів до професійної діяльності.....	16
Босий-Мірявець В. Комунікативна культура педагога: психологічний вимір.....	20
Бугайчук І. Психокорекція нейрофізіологічних зв'язків у дітей з особливими освітніми потребами.....	23
Гавін Б. Особливості прояву психологічного стресу у людини.....	25
Гонтаренко В. Механізми психологічного захисту дітей.....	28
Гончарук А. Психологічні особливості спілкування у підлітковому віці.....	30
Горбатюк О. Методичні аспекти профілактики девіантної поведінки підлітків	33
Гудовсек С., Павелків Р. Сутність поняття «безпека життєдіяльності» з точки зору психологічної науки.....	34
Дем'янюк В. Психологічний зміст емпатії в контексті морального розвитку молодшого школяра.....	37
Дивульська К., Юрчук О. Особливості роботи психолога у школі в умовах воєнного стану.....	40
Єфімова М. Психологічні особливості дітей вимушених переселенців.....	42
Загородський Д. Психологічні чинники прояву любові у подружніх парах.....	44
Каверіна Б. Особливості конфліктної поведінки у підлітковому віці.....	47
Климчук І. Психологічні особливості емоційної стійкості студентів у період кризи...	52
Ковальчук О., Аладько Т., Ковальчук С. Соціально-психологічні причини поширення алкоголізму в середовищі підлітків.....	55
Ковальчук О., Назарець Л. Особливості дистанційного навчання в системі вищої освіти: недоліки та переваги.....	58
Коренко Д. Психологічні особливості поведінки обдарованих дітей.....	62
Корчака Ф., Корчакова Н. Вплив військової агресії на розвиток національної ідентичності української молоді	65
Котляр О. Психологічні особливості переживання самотності в юнацькому віці.....	66
Кривко М. Вплив сучасної іграшки на психічний розвиток дитини дошкільного віку.	68
Кулакова О. Використання інтерактивних платформ у навчанні іншомовної лексики	72
Курята Н. Вплив війни на життєстійкість українського студентства.....	75
Лаврук Л. Психологічні особливості міжкультурної адаптації переселенців у чужій країні.....	77
Мартюченко К. Креативність як фактор успішної самореалізації особистості.....	80
Мисько Є. Шкільна тривожність підлітків як соціально-психологічна проблема.....	83
Мотруніч І., Юрчук О. Використання інноваційних технологій у процесі фізичного виховання дошкільників.....	86
Нікішина Д. Рефлексія як фактор подолання фрустраційних ставнів у студентів.....	88
Оборська А. Дослідження впливу арт терапії у процесі психологічної корекції девіантної поведінки поранених військовослужбовців під час реабілітації.....	92

Павелків В. Сучасні реалії та їх вплив на розвиток агресивної та деструктивної поведінки молоді.....	93
Парчук Т. Психологічна готовність молоді до сімейного життя.....	96
Подлящук О. Психологічні особливості прояву емоційного вигорання у педагогів....	97
Приступлюк С. Психокорекція агресивної поведінки підлітків засобами арттерапії...	101
Пшенична Л. Феномен харизми та його вплив на міжособистісну взаємодію.....	103
Ряба Л. Фактори формування самооцінки в підлітковому віці.....	106
Сабат Є. Особливості феномена прокрастинації у студентському середовищі.....	108
Семенюк В. Психологічний супровід дітей раннього віку із загальною затримкою мовленнєвого розвитку.....	111
Сизов С. Теоретичний аналіз психологічної реабілітації осіб з алкогольною залежністю.....	112
Стащук А. Особливості використання арт терапії в роботі з молодшими школярами..	113
Тарасюк Л. Музика як чинник впливу на психічний стан особистості.....	116
Тимчак С. Інформаційна гігієна під час війни.....	118
Ткачук О. Соціально-психологічні аспекти сугестивності як фактору узалежнених форм поведінки в юнацькому віці.....	120
Українець В. Віра дітей у Збройні Сили України.....	123
Федорович Р., Опанасюк І. Методи арттерапії як засіб корекції сімейних відносин.....	125
Холод Ю. Формування національної гідності дітей дошкільного віку як проблема дошкільної освіти.....	127
Хома О. Soft skills як феномен професійної компетентності сучасного психолога.....	129
Чорноус Я. Психологічні особливості прояву ейджизму в студентській молоді: теоретичний аспект.....	131
Шевчук В. Соціально-психологічні аспекти дитячо-батьківських взаємин у сім'ях, що перебувають у складних життєвих обставинах.....	134
Шепель Т. Проблема емоційного вигорання лікарів.....	137
Шишка А., Юрчук О. Адаптивне фізичне виховання як засіб корекції психомоторних порушень у дошкільників із заїкуватістю.....	139
Яковець О. Особливості процесу соціальної адаптації дітей з аутизмом.....	142
Якубовська М. Психологічні особливості формування емоційної стійкості майбутніх психологів в стресогенних умовах.....	145
Яремчук Ю. Статистичні особливості виникнення захворюваності на ПТСР у військовослужбовців.....	149
Ярмошевич В. Експериментальне дослідження використання методу казкотерапії у роботі з дітьми в умовах війни.....	150